

**СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**«Медіація, як ефективний спосіб
вирішення спорів»**

Ступінь вищої освіти	Магістр
Освітньо-професійна програма	Право
Факультет	юридичний
Кафедра	кримінально-правових та адміністративно-правових дисциплін
Семестр	3
Кількість кредитів	3
Мова викладання	українська

Викладачі	к.ф.н., доц. Хмара М.В.
Контактна інформація	khmara.mila@megu.edu.ua

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація	Навчальна дисципліна «Медіація, як ефективний спосіб вирішення спорів» сприяє формуванню компетентностей, необхідних для розуміння здобувачами вищої освіти природи медіації як ефективного способу вирішення спору, конфлікту та її можливостей в практичній діяльності правника, формування у здобувачів сприйняття медіації як міждисциплінарного феномену, засвоєння знань для використання у практичній діяльності юриста
Мета та цілі	Метою викладання навчальної дисципліни «Медіація як ефективний спосіб вирішення спорів» є формування та розуміння у здобувачів вищої освіти сутності медіаційної процедури та шляхів врегулювання конфлікту у професійній діяльності правника. Основні цілі полягають, у розумінні та опануванні здобувачами вищої освіти спеціальних методів та інструментів вирішення конфліктів, набуття навичок врегулювання конфліктних ситуацій та їх попередження у професійній діяльності
Результати навчання	Засвоєння змісту дисципліни передбачає: можливість аналізувати основні підходи до розуміння сутності та типів конфлікту, стратегій поведінки в конфлікті у професійній діяльності, шляхи врегулювання конфлікту; виявлення особливостей новітніх форм медіативної діяльності; демонстрацію ролі посередництва і переговорів у врегулюванні і трансформації конфлікту; розгляд теоретичних підходів щодо управління конфліктом та оформлення домовленостей у його вирішенні у професійній діяльності.
Soft skills	Навички комунікації, здатність брати на себе відповідальність і працювати в критичних умовах, працювати в команді, управляти своїм часом, , здатність

логічно і системно мислити, креативність, вміння вирішувати конфліктні ситуації.

Пререквізити

Базові знання з дисциплін: «Актуальні проблеми трудового права», «Актуальні проблеми цивільного права і процесу», «Актуальні проблеми адміністративного судочинства»

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	План, короткі тези	Завдання
Тема 1. Поняття медіатора. Загальна характеристика процесу медіації.	Поняття та особливості альтернативних способів вирішення спору. Поняття та природа медіації. Принципи медіації. Медіація як соціально-значущий інститут. Види медіації. Принципи медіації. Право на медіацію. Поняття медіатора. Загальна характеристика процесу медіації. Поняття види та структура конфлікту. Динаміка конфлікту.	Тести, питання,
Тема 2 Етика та кодекс етики медіатора. Медіація в державах Європейського Союзу	Нормативно-правова база інституту медіації в Україні і ЄС. Основні принципи етики медіатора України та ЄС. Правовий статус медіатора в медіації. Поведінка медіатора в медіації. Взаємодія між медіаторами. Регулювання медіації. Директива про медіацію. Стандарти медіації в державах ЄС. Конфлікт інтересів в діяльності медіатора.	Тести, опитування
Тема 3. Функції медіатора та стадії проведення медіації	Конфліктологічна майстерність медіатора. Комунікативна майстерність медіатора. Правова компетентність медіатора. Рефлексивна компетентність медіатора. Активне слухання. Невербальна комунікація. Постановка запитань. Перефразування. Робота з емоціями. Загальна характеристика медіаційного процесу. Підготовча стадія медіації. Збір інформації та визначення тем для обговорення. Робота з інтересами та потребами сторін. Пошук та оцінка варіантів вирішення. Закінчення медіації.	Експрес опитування, кейси
Тема 4. Особливості сімейної медіації	Поняття сімейної медіації та випадки її застосування. Основні цілі, задачі та умови запровадження технології медіації у роботі з сім'єю. Процес медіації у роботі з сім'єю. Види конфліктів у сім'ї. Фактори, що сприяють розвитку конфліктної ситуації у процесі міжособистісної комунікації. Способи вирішення конфліктів і зниження емоційно-психологічної напруги у дітей.	Кейси, опитування
Тема 5. Медіація у трудових спорах	Способи вирішення кримінальних конфліктів. Правові аспекти Медіація як альтернативний спосіб вирішення трудових спорів. Міжнародні та національні стандарти медіації в трудових спорах. Учасники процедури медіації в трудових спорах. Стадії	Тести, кейси

медіації в трудових спорах. Медіація в індивідуальних трудових спорах. Медіація в колективних трудових спорах. Медіабельність трудових спорів. Медіація в трудових спорах з публічними службовцями.

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Основна

1. Медіація у професійній діяльності юриста : підручник / авт. кол.: Т. Білик, Р. Гаврилюк, І. Городиський та ін. / за ред. Н. Крестовської, Л. Романадзе. Одеса : Екологія, 2019. 456 с.
2. Місце медіації у правовому просторі України, В.Поліщук, Л. Гретченко, Вища школа адвокатури НААУ, 2020. URL: <http://surl.li/wqrl>
3. Новіков Д.О., Лук'янчиков О.М., Жукова А.І. Індивідуальні трудові спори у питаннях і відповідях : навч. посібник. Х.: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2019. 136 с.
4. Запровадження процедури медіації (примирення) у законодавстві України. . URL: https://minjust.gov.ua/m/str_11347
5. Запровадження медіації для вирішення сімейних спорів у цивільному судочинстві України: судова практика, Дяченко С.В., Колокольна Н.С., 2020. URL: http://www.lsej.org.ua/2_2020/32.pdf
6. Петков С.В., Журавльов Д.В., Дрозд О.Ю., Дрозд В.Г. Трудові спори в Україні та їх вирішення. Актуальне законодавство та судова практика. Київ: ЦУЛ, 2021. 470 с.
7. Актуальні проблеми медіації в юрисдикційному процесі України. URL: <https://dspace.chmnu.edu.ua/jspui/handle/123456789/353>
8. Директива № 2008/52/ЄС Європейського парламенту і Ради "Про деякі аспекти посередництва (медіації) в цивільних та комерційних справах. URL: <https://ukrmediation.com.ua/images/DOCS/Model-documents/mediation-directive-ukr.pdf>
9. Європейський кодекс поведінки для медіаторів від 4.07.2006. URL: http://ec.europa.eu/civiljustice/adr/adr_ec_code_conduct_en.pdf
10. Зелена книга, схвалена Єврокомісією 19.04.2002 р. COM (2002) 196 Щодо альтернативного вирішення спорів в цивільних та комерційних справах. URL: <https://www.euromed-justice.eu/en/document/eu-2002-com-196-final-green-paper-alternative-dispute-resolution-civil-and-commercial-law>
11. Килинник Н., Ковальчук І. Застосування інституту медіації в справах про розірвання шлюбу. Підприємництво, господарство і право. 2019. № 5. С. 24-27.
12. Гаро Г.О. Мирне вирішення сімейних спорів / Г.О. Гаро, О.М. Спектор, Т.В. Водоп'ян, Т.В. Білик, А.В. Кричина, С.С. Стадник, Т.М. Жидачек, М.Л. Бабішена. Харків: Фактор, 2019. 80 с.
13. Гаврилюк Р. Зумовленість правової природи медіації буттєвим устроєм людського світу. Право України. 2018. № 5. С. 181-195.
14. Гаврилюк Р. Правова природа медіації як вислід буттєвих властивостей людини. Право України. 2018. № 3. С. 128-143.
15. Уварова Н.В. Проблеми теорії та практики вирішення трудових спорів: дис. ... докт. юрид. наук : 12.00.05. Харків, 2018. 372 с.
16. Закон України «Про медіацію» № 1875-IX від 16 листопада 2021 року // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2022, № 7, ст.51. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1875-20#Text>
17. Дума О.О. Медіація як примирна процедура вирішення трудових спорів. Держава та регіони. Серія: Право, 2020 р., № 1 (67) том 2. С. 14-19.

Додаткова

1. Бутинська Р.Я. Правовий статус учасників колективно-трудоваправовідносин: монографія. Львів: Видавництво «Растр-7», 2020. 234 с.
2. Біцай А.В. Участь адвоката в медіації: монографія / А. В. Біцай ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. О. Г. Яновської ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - Київ : Правова єдність : Алерта, 2017. - 259 с.
3. Гар-Аналіз впровадження інституту медіації в Україні. Право-Justice. –2020.
4. Любченко Я. П. Альтернативні способи вирішення правових спорів: теоретико-правовий аспект : дис. канд. юр. наук : 12.00.01 / Любченко Я. П. – Харків, 2018. – 254 с.
5. Петков С.В., Журавльов Д.В., Дрозд О.Ю., Дрозд В.Г. Трудові спори в
6. Україні та їх вирішення. Актуальне законодавство та судова практика. Київ: ЦУЛ, 2021. 470 с.
7. Красіловська З. В. Умови застосування медіації для врегулювання спорів із органами публічної влади: вітчизняний та зарубіжний аспект. Теорія та практика державного управління. 2015. Вип. С. 200-207. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tpdu_2015_4_31
8. Мазаракі, Н. А. Теоретико-правові засади запровадження медіації в Україні : 12.00.01 : дис. ... д-ра юрид. наук / Мазаракі Наталія Анатоліївна - Київ, 2019. 484 с. URL: <http://instzak.rada.gov.ua/uploads/documents/31793.pdf>
9. Практика медіації: Словник-довідник / уклад.: С. О. Гарькавець, Л. П. Волченко. Лисичанськ: ТОВ «ФОКСПРИНТ», 2019. 128 с.
10. Кривенко Д.Є. Ознаки медіації як способу вирішення трудових спорів. Актуальні проблеми права: теорія і практика. 2020. No 1 (39). С. 143–153.
11. Медіація у професійній діяльності юриста : підручник / авт. кол.: Т. Білик, Р. Гаврилюк, І. Городиський [та ін.] ; за ред. Н. Крестовської, Л. Романадзе. Одеса : Екологія, 2019. 456 с.
12. Стратюк А.О. Особливості медіації у вирішенні трудових спорів. Соціальне право. 2019. No 1. С. 157–162.
13. Шумна Л. П. Інститут медіації як альтернативний спосіб вирішення
14. трудового спору. Л. П. Шумна, А. М. Сікун, Д. В. Кисельов. Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. Вип. 88 / редкол.: Г. І. Чанишева (голов. ред.) та ін.. Одеса : Гельветика, 2020. С. 163-169.
15. Леко Б. Медіація в сімейних конфліктах і розлученнях. Підприємництво, господарство і право. 2017. No5. С.29-32.
16. Мазаракі Н.А. Теоретико-правові засади запровадження медіації в Україні. Дис. на здобуття наук. ступеня док. юрид. наук. Інститут законодавства Верховної Ради України. Київ, 2019. 484 с.

Інформаційні ресурси

17. Система Верховної Ради України щодо пошуку нормативно-правових актів: веб-сайт. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws>
18. Сайт Центру з ефективного вирішення спорів та управління конфліктами (Велика Британія), одного із світових лідерів із надання послуг переговорів, медіації, інших альтернативних способів вирішення спорів, а також підготовки професійних медіаторів: веб-сайт. URL: <https://www.cedr.com>
19. Сайт Національної асоціації медіаторів України: веб-сайт. URL: <http://namu.com.ua/ua/>

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Загальна політика	Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття згідно розкладу, не спізнюватися. Дотримуватися етики поведінки. Працювати з навчальною літературою, з літературою на електронних носіях і в Інтернеті. При пропуску лекційних занять проводиться усна співбесіда за темою. Відпрацьовувати практичні заняття. Виконати індивідуальне завдання.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Політика щодо академічної доброчесності	Письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

ОЦІНЮВАННЯ

Нарахування балів

Види оцінювання	Бали
Змістовий модуль 1 (теми 1-8)	60
Підсумковий контроль (теми 1-8)– екзамен	40

Розподіл балів для оцінювання успішності студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни